

Predsjedništvo Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, na svojoj 3. (212.) redovitoj sjednici, održanoj 25. ožujka 2015., temeljem prijedloga i mišljenja razreda Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, izvješća Odbora za nagrade od 17. ožujka 2015. i članka 10. stavak 1. Pravilnika o radu Odbora za nagrade u postupku dodjeljivanja nagrada Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti, jednoglasno je donijelo sljedeću

ODLUKU

o dodjeli nagrada

HRVATSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI

**za najviša znanstvena i umjetnička dostignuća
u Republici Hrvatskoj za 2014. godinu**

Predsjednica *Odbora za nagrade*
akademkinja Alica Wertheimer-Baletić

Članovi Odbora

akademici: Slavko Matić, Anica Nazor, Koraljka Kos,
Zvonimir Mrkonjić, Marko Tadić, Josip Madić,
Igor Fisković, Božo Udovičić

Alenka Smrečki, dipl. iur.

NAGRADE HAZU ZA 2014.

1. za područje **društvenih znanosti** nagradu dobiva:
 - **dr. sc. Krešimir Kužić**, za knjigu "*Hrvatska obala u putopisima njemačkih hodočasnika XIV-XVII st.*" (Književni krug, Split, 2013.).
2. za područje **prirodnih znanosti i matematike** dodjeljuju se dvije nagrade, koje dobivaju:
 - **prof. dr. sc. Vladislav TOMIŠIĆ**, za izuzetne znanstvene rezultate vezane uz razvoj novih receptora aniona, kationa i neutralnih vrsta te fizikalno-kemijsko istraživanje odgovarajućih reakcija kompleksiranja, s naglaskom na utjecaj otapala, odnosno solvatacije na ravnoteže proučavanih procesa.
 - **prof. dr. sc. Toni NIKOLIĆ**, za objavljivanje izuzetno vrijednog dvovolumnog djela "*Sistematska botanika – raznolikost i evolucija biljnog svijeta*" (Alfa d.d., Zagreb, 2013.).
3. za područje **medicinskih znanosti** nagradu dobiva:
 - **prof. dr. sc. Marijan KLARICA**, za znanstveni doprinos izuzetnog značenja objavljen u dva originalna znanstvena rada (Klarica M. i sur. *Neurosci* 2013; 248:278-289 i Klarica M. i sur. *Plos One* 2014; 9(4): e95229. doi: 1371/journal.pone. 0095229), koji temeljito nadopunjuju i zaokružuju novi koncept fiziologije i patofiziologije likvora i intrakranijskog tlaka.
4. za područje **književnosti** nagradu dobiva:
 - **dr. sc. Luka BEKAVAC**, za knjigu *Viljevo* (Fraktura, Zagreb, 2013.).
5. za područje **likovnih umjetnosti** nagradu dobiva:
 - **akademski slikar/kipar Šime PERIĆ**, za retrospektivnu izložbu njegovih radova koja je priređena tijekom posljednje dvije godine u Zagrebu i Splitu
6. za područje **glazbene umjetnosti** nagradu dobiva:
 - **prof. dr. sc. Ivana TOMIĆ FERIĆ**, za knjigu "*Julije Bajamonti: Glazbeni rječnik*" (Hrvatsko muzikološko društvo, Zagreb, 2013.).
7. za područje **tehničkih znanosti** nagradu dobiva:
 - **prof. dr. sc. Šime MALENICA**, za ostvareno djelo na području razvoja hidroelastičnosti brodskih konstrukcija pod nazivom: *Suvremene metode za hidroelastičnu analizu i projektiranje konstrukcije ultra velikih brodova.*

NAGRADA ZA DRUŠTVENE ZNANOSTI

Knjiga Krešimira Kužića bavi se zapisima njemačkih putopisaca iz 16. i 17. stoljeća

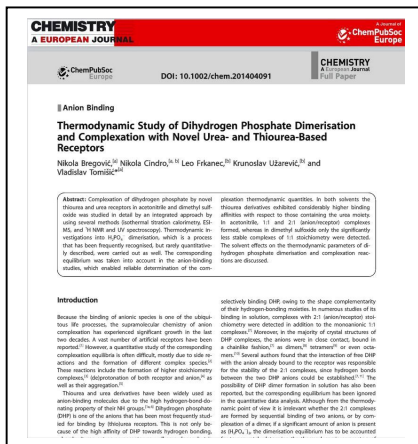
Dr. sc. Krešimir Kužić rođen je 1962. u Splitu. Autor je nekoliko knjiga i više desetaka znanstvenih radova. Djelatnik je (profesor) Visokog vojnog učilišta *Petar Zrinski* u Zagrebu. Autor je osobito vrijedne knjige *Povijest Dalmatinske zagore* (Književni krug Split, 1997.) te *Hrvati i križari* (Hrvatski institut za povijest, Zagreb, 2003.). Predmet njegova istraživanja jest povijest srednjeg vijeka u kontekstu europskih događanja.

Knjiga *Hrvatska obala u putopisima njemačkih hodočasnika XIV.–XVII. st.* je posvećena zapisima 59-ero njemačkih putopisaca koji su u XVI. i XVII. stoljeću putovali istočnom obalom Jadrana. Riječ o putopiscima koji su putovali u Svetu Zemlju, a plovidba ih je vodila našom obalom. Knjiga ima 659 stranica, 5 tablica i 30 ilustracija. Uz tekst je na pridodanom CD-u priložen tekst i prijevod pojedinih putopisa. U obrađenim putopisima opisuju se položaj, život, biljni i životinjski svijet, plovidba, običaji naroda, vjerski život i sve ono što se piscima činilo vrijednim i zanimljivim zabilježiti. Krešimir je Kužić, pripremajući knjigu, građi pristupio analitički da bi raščlanio i potom utvrdio podudarnosti u tekstovima i naposljetku dao sintetska razmatranja. Zaključci autora znanstveno su utemeljeni na poznavanju putopisne literature i drugih povijesnih izvora toga doba.

NAGRADA ZA PRIRODNE ZNANOSTI I MATEMATIKU (dodjeljuju se dvije nagrade)

Vladislav Tomišić nagrađuje se za organizaciju i provedbu međudisciplinskog istraživanja

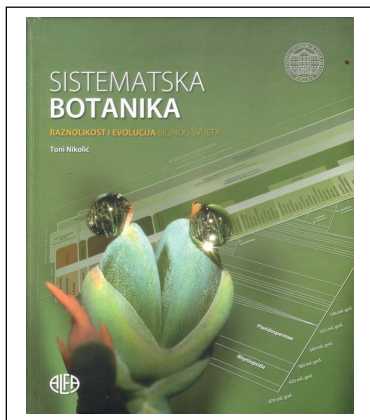
Prof. dr. sc. Vladislav Tomišić, rođen je 1965. godine u Vinežu (Labin). Studirao je kemiju na Kemijskom odsjeku Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, gdje je diplomirao 1991. i doktorirao 1997. U Zavodu za fizikalnu kemiju Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu izabran je 2013. u zvanje redovitog profesora, a od 2011. godine predstojnik je Zavoda.

Razred za matematičke, fizičke i kemijske znanosti Akademije predlaže za Nagradu Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti prof. dr. sc. Tomišića zbog njegova organiziranja i provedbe međudisciplinskog i sveobuhvatnog istraživanja reakcija kompleksiranja dihidrogenfosfata. Posebno je znanstveno vrijedan rezultat objavljen u radu N. Bregović, N. Čindro, L. Frkanec, K. Užarević, V. Tomišić*, Thermodynamic study of dihydrogen phosphate dimerization and complexation with novel urea- and thiourea-based receptors, Chemistry. European Journal 20 (2014) 15863–15871, u časopisu s impakt faktorom (IF) 5,696.

Vrijednost istraživačkog rada prof. Tomišića očituje se u uvođenju nove, suvremene i atraktivne znanstvene problematike, rezultatima koji bitno pridonose spoznajama u području njegova istraživanja, okupljanju izuzetno perspektivnih mladih znanstvenika, te sveobuhvatnom teorijskom i eksperimentalnom pristupu znanstvenim projektima

NAGRADA ZA PRIRODNE ZNANOSTI I MATEMATIKU

Prof. dr. sc. Toni Nikolić, rođen u Kumanovu 1959., diplomirao je biologiju te završio poslijediplomski i doktorski studij na Prirodoslovno-matematičkom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Bavi se sistematskom botanikom, taksonomijom i filogenijom te istraživanjima flore, bioraznolikosti i biogeografije. Znanstveni je savjetnik i redoviti profesor od 2013. godine. Objavio je ukupno 436 autoriziranih tekstova, vodio je 23, a surađivao na provedbi 14 projekta ili programa.

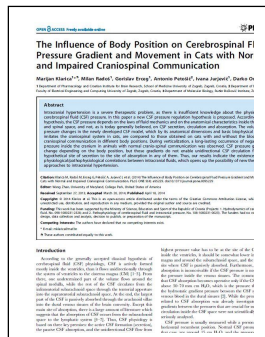
Toni Nikolić dobiva nagradu za djelo "Sistemska botanika" u dva sveska

Nagrada HAZU dodjeljuje se za djelo *Sistematska botanika – raznolikost i evolucija bilnog svijeta*. Djelo prikazuje sistematsku botaniku kopnenoga bilnog svijeta s aspekata taksonomije, evolucije, filogenije, nomenklature, povijesti, a kao međudisciplinska grana rabi i spoznaje kemije, geografije, matematike, informatike. Za brojne redove i porodice dani su podaci o rasprostranjenosti, ekologiji, morfologiji, anatomiji, filogeniji, citologiji, ekonomskoj upotrebi, obujmu i sistematici te prikazi zastupljenosti u Hrvatskoj. Uz to ide i *Praktikum sistematske botanike*, čiju osnovu čini oko 1.500 pojedinačnih autorskih crteža. To je jedino takvo djelo u hrvatskom prirodoslovlju napisano na hrvatskom jeziku.

NAGRADA ZA MEDICINSKE ZNANOSTI

*Marijan Klarica
nagrađuje se za
otkrivce novih
činbenika regulacije
likvorskog tlaka i
novih patofizioloških
mehanizama razvoja
hidrocefalusa*

Prof. dr. sc. Marijan Klarica rodio se 1960. godine u Benkovcu. Diplomirao i doktorirao je na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, gdje je zaposlen od 1985. godine, a sada je u zvanju redovitog profesora. Područje njegovog znanstvenog djelovanja je temeljna medicina – neuroznanost i farmakologija, a uže područje rada je farmakologija i patofiziologija cerebrospinalnog likvora i intrakranijskog tlaka. Iz svojega područja objavio je preko 200 znanstveno-stručnih publikacija od čega 42 (WoS) znanstvena rada citiranih preko 400 puta, a h-indeks je 12.

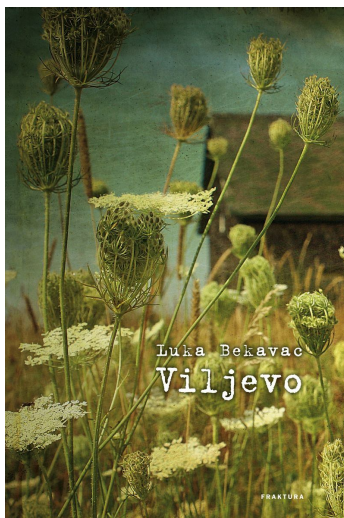
Nagrada se dodjeljuje dr. sc. Marijanu Klarici za značajno znanstveno otkriće objavljeno 2013. i 2014. godine u dva znanstvena rada o novom poimanju fiziologije i patofiziologije likvora, hidrocefalusa i intrakranijskog tlaka. Ukazivanje na novu činjenicu kako normalni intrakranijski tlak u uspravnom položaju tijela ima negativne vrijednosti predstavlja prijelom u tom znanstvenom području i ključnu evolucijsku prilagodbu na uspravni hod. Opaženi hidrostatski gradijenti tlaka u svim položajima tijela ukazuju kako likvor ne teče iz komora prema subarahnoidnom prostoru kako se to ranije vjerovalo, jer za to ne postoje biofizički uvjeti. Otkriće profesora Klarice ima važnu ulogu u razumijevanju nastanka intrakranijske hipertenzije i hidrocefalusa, te otvara nove pristupe u liječenju tih teških kliničkih stanja.

Radovi na kojima se temelji prijedlog su: **Klarica M**, Miše B, Vladić A, Radoš M, Orešković D. “Compensated hyperosmolarity” of cerebrospinal fluid and the development of hydrocephalus. *Neurosci* 2013, 248: 278-289. (5g IF = 3,458); **Klarica M**, Radoš M, Erceg G, Petošić A, Jurjević I, Orešković D: The influence of body position on cerebrospinal fluid pressure gradient and movement in cats with normal and impaired craniospinal communication. *PLoS ONE* 2014; 9(4): e95229. doi:1371/journal.pone. 0095229 (5g IF = 4,015)

NAGRADA ZA KNJIŽEVNOST

Luka Bekavac nagrađuje se za fantastični roman "Viljevo"

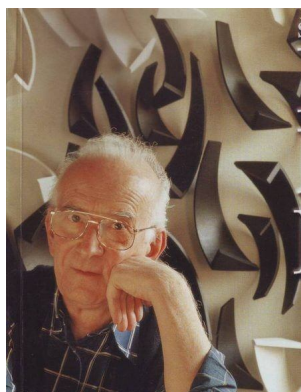

Dr. sc. Luka Bekavac rođen je 1976. u Osijeku. Postigao je stupanj doktora znanosti iz područja filologije, a predaje na Odsjeku za komparativnu književnost Filozofskog fakulteta u Zagrebu.

Po svojem temeljnom interesu roman *Viljevo*, za koji se nagrađuje, pripada fantastici jer se u njemu istražuje komunikacija s drugim svjetovima i ujedno komunikacija kroz vrijeme. Forma je teksta inovativna: jedna su poglavlja koncipirana kao osobne ispovijesti likova, druga kao protokoli auditivne komunikacije s paralelnim svemirom, treća kao znanstvene rasprave itd. Pri tome ti formalni eksperimenti nikad nisu sami sebi svrha nego se nalaze u funkciji razvijanja fabule i umnožavanja njezinih značenja.

A uza sve to treba još uočiti da taj razmjerno komplicirani način izlaganja ne odbija čitatelja niti mu nameće prevelike teškoće u praćenju teksta: tko jednom prihvati temeljnu pretpostavku priče – a ona otprilike glasi da je svijet oko nas ispunjen bezbrojnim tajnama i da te tajne određuju naš život – s voljom će potom pratiti sve meandre fabule i honorirati formalne eksperimente. Ukratko, roman *Viljevo* donosi u našu prozu zanimljive inovacije na koje i ova nagrada želi upozoriti.

NAGRADA ZA LIKOVNE UMJETNOSTI

Slikar i kipar Šime Perić nagrađuje se za retrospektivnu izložbu u Zagrebu i Splitu

Akademski slikar i kipar Šime Perić, rođen 1920. godine, završio je Akademiju primijenjenih umjetnosti i bio suradnik Majstorske radionice Krste Hegedušića. Dugogodišnji je profesor Akademije likovnih umjetnosti u Zagrebu. Sudjelovao je na mnogim samostalnim i skupnim izložbama u zemlji i inozemstvu. Za svoj je rad primio brojne nagrade i priznanja, među kojima i Nagradu *Vladimir Nazor* za životno djelo.

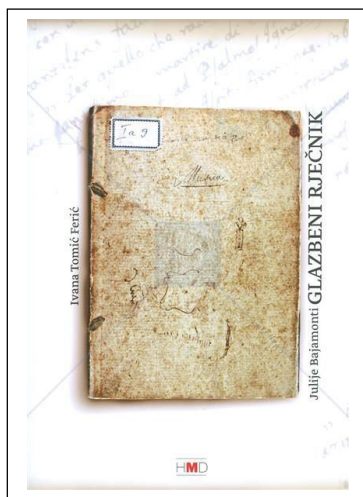
Slikar i kipar Šime Perić pripada naraštaju umjetnika koji su obnoviteljski djelovali na hrvatsku likovnu scenu. Njegovo slikarstvo oko pedesetih godina prošlog stoljeća imalo je prevratno značenje zbog radikalnog prekida s figurativnom motivikom i ponajviše zbog snage i slobode vlastita izraza. U poetiku enformela, onodobno avangardnog likovnog opredjeljenja, unio je dinamizam vlastite slikarske naravi. Stvaralačke mogućnosti Perić je pokazao i ustrajnim pedagoškim radom kojim je odgojio brojne generacije umjetnika. U zreloj životnoj dobi Perić nije odustao od visokih ciljeva. Skulpturnom je dionicom obogatio svoj umjetnički opus pa je tako realizirao cjelinu koja impresivno zaokružuje više nego polustoljetni luk njegove umjetničke djelatnosti. Šime Perić iznimno je bitan sudionik naše novije kulturne povijesti i vitalan suvremenik naše umjetničke sadašnjosti. Nagrada se dodjeljuje za retrospektivnu izložbu koja je priređena tijekom posljednje dvije godine u Zagrebu i Splitu.

NAGRADA ZA GLAZBENU UMJETNOST

Ivana Tomić Ferić nagrađuje se za knjigu Glazbeni rječnik Julija Bajamontija

Prof. dr. sc. Ivana Tomić Ferić, rođena 1973. u Splitu, diplomirala je na Umjetničkoj akademiji u Splitu (1995.), a magistrirala (2000.) i doktorirala (2006.) na Muzičkoj akademiji u Zagrebu. Od 1996. do 2007. predavala je na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih znanosti i odgojnih područja, Visokoj učiteljskoj školi i Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Splitu, a od 2008. na Umjetničkoj akademiji u Splitu, gdje je sada u zvanju izvanrednog profesora. Objavila je jednu knjigu i tridesetak znanstvenih i stručnih radova te niz prikaza i kritika.

Knjiga prof. dr. sc. Ivane Tomić Ferić *Julije Bajamonti: Glazbeni rječnik. Transkripcija, prijevod, komentari* obrađuje dosad neproučeni enciklopedijski koncipiran glazbeni Rječnik (s izvornim nazivom: *Musica*) Julija Bajamontija (1744. – 1800.), jedinstveno djelo hrvatske glazbene kulture i prvo takve vrste nastalo u Hrvatskoj, čime je pružen temeljit uvid u dosad nepoznat aspekt stvaralaštva najvažnijeg polihistora i skladatelja u dalmatinskoj i hrvatskoj glazbenoj kulturi 18. stoljeća. Uz transliteraciju i prvi prijevod s talijanskog i francuskog na hrvatski s komentarima, glavni dio knjige sastoji se od dešifriranja, tumačenja, analize i usporedbe više od tri stotine glazbenih termina, pojmova i natuknica. Posebno je važno otkriće Bajamontijevih izvora, gdje je autorica, uz kapitalna djela Gioseffa Zarlina i Jean-Jacquesa Rousseaua, identificirala ukupno 63 glazbeno-teorijska djela poznatih autora od antike do 18. stoljeća te opsežnu opću literaturu s područja politike, prava, fizike, astronomije, prirodne filozofije, pjesništva te opće i crkvene historiografije, kojom se Bajamonti služio u koncipiranju svojega Rječnika.

NAGRADA ZA TEHNIČKE ZNANOSTI

*Šime Malenica nagrađuje se
za radove o suvremenim
metodama za analizu i
projektiranje ultravelikih
brodova*

Dr. sc. Šime Malenica rođen je u Splitu 1965. godine. Završio je studij brodogradnje na Fakultetu strojarstva i brodogradnje Sveučilišta u Zagrebu 1990. Magistrirao je i doktorirao na Sveučilištu *Pierre et Marie Curie* (Pariz VI) 1991., odnosno 1994. godine. Radio je u Francuskom institutu za naftu (IFP), a danas je zaposlen u klasifikacijskom društvu *Bureau Veritas* u Parizu kao voditelj odjela za hidroelastične probleme brodskih konstrukcija.

Dr. sc. Šime Malenica intenzivno izučava problem hidroelastičnosti brodskih i pomorskih konstrukcija. Objavio je veći broj pionirskih radova u uglednim međunarodnim časopisima koji čine cjelinu pod nazivom *Suvremene metode za hidroelastičnu analizu i projektiranje konstrukcije ultravelikih brodova*. Razvijene metode za proračun dinamičke izdržljivosti brodskih konstrukcija (provjerene modelskim ispitivanjima i mjerenjima u naravi) primjenjuju se diljem svijeta za razvoj računalnih programa za projektiranje brodskih konstrukcija prema pravilima klasifikacijskih društava. Ovo djelo izuzetan je i trajan doprinos brodograđevnoj znanosti te - zahvaljujući suradnji s hrvatskim znanstvenicima - razvoju i opstojnosti hrvatske brodogradnje.

